

SEJM RP

POLSKA PREZYDENCJA W V4

KOMISJA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Podsumowanie 2020–2021

Polska prezydencja w Grupie Wyszehradzkiej

lipiec 2020 – lipiec 2021

Komisja Spraw Zagranicznych Sejmu RP

Przedstawione w publikacji wydarzenia ilustrują aktywność sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych oraz rozmowy jej przewodniczącego podczas polskiej prezydencji Grupy Wyszehradzkiej. Utrudnienia związane z pandemią COVID-19 uniemożliwiły organizację większości spotkań w trybie bezpośrednim.

Tablica upamiętniająca 30. rocznicę utworzenia Grupy Wyszehradzkiej, Przemyśl, 27 lutego 2021 r.

Marek Kuchciński,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych
Sejmu RP

Bogdan Klich,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych
i Unii Europejskiej
Senatu RP

Zsolt Németh,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych
Zgromadzenia
Narodowego Węgier

Marián Kéry,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych Rady
Narodowej Republiki
Słowackiej

Ondřej Veselý,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych Izby
Deputowanych
Republiki Czeskiej

Pavel Fischer,
przewodniczący
Komisji Spraw
Zagranicznych, Obrony
i Bezpieczeństwa
Senatu Republiki
Czeskiej

Odstąpienie tablicy upamiętniającej 30. rocznicę utworzenia Grupy Wyszehradzkiej, Przemysł, 27 lutego 2021 r. Od lewej: Andrzej Paniw, Andrzej Adamczyk, Tibor Gerencsér, Jerzy Kwieciński, Marek Kuchciński, Piotr Pilch, Andrzej Berestecki, Maciej Kamiński

■ 30 lat Grupy Wyszehradzkiej

30 lat temu na wyszehradzkim zamku trzy państwa zdecydowały wspierać się w drodze do nowoczesności. Stworzyły Grupę Wyszehradzką, która nie tylko przetrwała wielkie przemiany w samej Europie, ale też jest ważnym graczem na arenie międzynarodowej. Decyzję podjęto 15 lutego 1991 roku – po ataku wojsk Związku Sowieckiego na wileńską telewizję, 13 stycznia, uznanego za próbę uniemożliwienia Litwie odbudowy niepodległego państwa.

Wzajemne wsparcie i współpraca ułatwiły wejście Polski, Węgier i Republiki Czeskiej do NATO już osiem lat po powstaniu Grupy. Później do Paktu dołączyła Słowacja. Kolejnym ważnym krokiem było wejście do Unii Europejskiej. Od 1 maja 2004 roku Państwa Grupy są jej członkami. Z krajów zmagających się ze zrzuceniem piętna komunizmu, walki z ubóstwem, odbudowy gospodarki i społecznej tożsamości V4 stała się wspólnotą interesów.

Rynek Grupy Wyszehradzkiej (V4) jest dla Niemiec – największej gospodarki Unii Europejskiej – o 40 proc. wyższy niż rynek USA. Ponadto 65-milionowy rynek państw

wyszehradzkich rozwija się szybciej niż w większości państw tzw. starej Unii. V4 to inwestycje w infrastrukturę, wspólne projekty edukacyjne i finansowe.

Ważną instytucją był powołany w 2001 r., Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki. Jego założeniem jest wspieranie inicjatyw kulturalnych, naukowych, edukacyjnych i turystycznych w krajach Grupy oraz sąsiednich – głównie postsowieckich i byłej Jugosławii. Budżet roczny Funduszu to 8 mln euro pochodzących ze składek państw V4 oraz dodatkowe kwoty od innych państw. Podczas minionej prezydentury Polski (lipiec 2020 – lipiec 2021) kwota ta została zwiększona do 10 mln euro rocznie.

W dobie pandemii widzimy, jak skuteczny jest format wyszehradzki. Warto chociażby wspomnieć o powstaniu wirtualnego centrum V4 ds. COVID-19. Tworzenie centrów koordynacyjnych oraz wymiana informacji i sprzętu medycznego pomiędzy naszymi krajami przyczyniły się do zahamowania liczby infekcji i zachorowań.

Kluczowym elementem zacieśniających się relacji państw Grupy Wyszehradzkiej stała się współpraca w ramach Inicjatywy Trójmorza, która pozwala na intensyfikację rozwoju infrastruktury transportowej. Wszystkie państwa Czwórki wyszehradzkiej są także członkami Bukaresztańskiej Dziewiątki, w jej ramach ściśle ze sobą współpracując na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa militarnego wschodniej flanki NATO.

Istnieją również obszary, nad którymi powinniśmy wciąż intensywnie pracować. Jednym z nich jest transport i wybudowanie infrastruktury północ-południe z inwestycjami takimi jak Via Carpatia i szybka kolej, która połączy stolicy naszych czterech państw i szlaki wodne, jak ten łączący Dunaj, Odrę i Łabę. Wciąż stoją przed nami także wyzwania w dziedzinach bezpieczeństwa, migracji, ochrony środowiska czy cyfryzacji.

Marek Kuchciński, poseł i marszałek Sejmu VIII kadencji (2015–2019), od lat jest orędownikiem rozwijania dyplomacji parlamentarnej. Efektem tego były dziesiątki spotkań z przedstawicielami ciał ustawodawczych innych państw jako parlamentarzysty, aktywnego obywatela Przemyśla, Podkarpacia, Polski i Europy. Pełniąc od 15 września 2020 roku funkcję przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych (SZA) Sejmu RP, kontynuuje on zapoczątkowaną przez św. pamięci Prezydenta Lecha Kaczyńskiego linię polityki zagranicznej dążącej do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej. Marszałek Kuchciński prowadził konsultacje z szefami parlamentarnych komisji spraw zagranicznych nie tylko z V4, ale także m.in. z Estonii, Gruzji, Litwy, Łotwy, Niemiec, Rumunii, Słowenii, Ukrainy i Włoch.

Aktywność polskiej dyplomacji z naszymi partnerami wykracza poza samą sferę współpracy parlamentarnej. Najlepszym tego przykładem jest odbywająca się cyklicznie międzynarodowa konferencja Europa Karpat.

Wideokonferencja przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Łotwy i Estonii

■ 7 października 2020

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący SZA Sejmu RP), Bogdan Klich (przewodniczący SZA i SUE Senatu RP), Ondřej Veselý (przewodniczący SZA Izby Deputowanych, Czechy), Pavel Fischer (przewodniczący SZA, Obrony i Bezpieczeństwa Senatu, Czechy), Enn Eesmaa (przewodniczący SZA Riigikogu, Estonia), Rihards Kols (przewodniczący SZA Saeima, Łotwa), Juraj Blanár (przewodniczący SZA Rady Narodowej, Słowacja), Zsolt Németh (przewodniczący SZA Zgromadzenia Narodowego, Węgry).

Uczestnicy podkreślali rosnące znaczenie dyplomacji parlamentarnej, która jawi się jako pewna rezerwa, ale także możliwość podjęcia wspólnych działań względem zagrożeń zewnętrznych. Uznali, że należy odpowiedzieć na pytanie, jak okazywać solidarność białoruskiemu społeczeństwu, udzielając mu wsparcia w jego dążeniu do ochrony praw człowieka i wolności.

Pavel Fisher zaproponował utworzenie platformy na temat Białorusi dla parlamentarzystów z państw V4+B3 oraz napisania listu otwartego do Aleksandra Łukaszenki z załączoną listą osób zaginionych podczas protestów.

Zwrócili również uwagę na rosnącą propagandę Chin i konieczność współpracy z Państwem Środka. Przewodniczący zgodzili się co do konieczności kolejnych spotkań, podczas których będą poruszane m.in. wątki bezpieczeństwa regionu. Jako największe zagrożenia wymieniono: okupację Donbasu i Krymu, sytuację na Białorusi oraz – w wymiarze humanitarnym – wojnę w Górskim Karabachu.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Zgromadzenia Narodowego Węgier Zsoltem Némethem

■ 25 listopada 2020

Podczas rozmowy została poruszona kwestia nadchodzących spotkań (online) przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej oraz spotkania z udziałem przedstawicieli Bałtyckiej Trójki.

Omówiono kwestie relacji państw Europy Środkowej z nową administracją amerykańską, a także kwestie bezpieczeństwa i polityki zagranicznej naszego regionu.

W kontekście upamiętnienia 30-lecia powstania Grupy Wyszehradzkiej ustalono odsłonięcie okolicznościowej tablicy w Przemysłu podczas konferencji Europa Karpat (27–28 lutego 2021).

Omówiono także pomysły na oddanie hołdu konserwatywnemu myślicielowi Roge-
rowi Scrutonowi. Rozmowa dotyczyła uruchomienia klubów dyskusyjnych w Polsce i na Węgrzech, które promowałyby i rozpowszechniały idee konserwatywne i republikańskie na wzór kawiarni Scruton Café w Budapeszcie.

Rozmowa telefoniczna nt. współpracy dwustronnej, międzyparlamentarnej i regionalnej między przewodniczącym Markiem Kuchcińskim a Žygimantasem Pavilionisem, przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Seimasu Republiki Litewskiej

■ 9 grudnia 2020

W duchu dobrych relacji polsko-litewskich, mających źródło we wspólnej historii i dziedzictwie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, omówiono działania Komisji Spraw Zagranicznych na rok 2021.

W Polsce ukonstytuowało się Zgromadzenie Parlamentarne Polska–Litwa–Ukraina (Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Seimasu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy).

Strona litewska podkreśliła, że demokratyzacja naszego wspólnego sąsiada, Białorusi, należy do priorytetów jej polityki zagranicznej. Rozmówcy zgodzili się, że powinien to być stały obszar zainteresowania obu Komisji.

Wspomniano także o inicjatywie Czwórki Lubelskiej (Litwa–Polska–Ukraina–Białoruś). W tym kontekście zaproponowano spotkania przedstawicieli Litwy, Polski i Ukrainy z pozostawieniem symbolicznego pustego krzesła, czekającego na przedstawiciela nowych demokratycznych władz Białorusi.

Omówiono również wątek nowej administracji w Białym Domu. Wspólne działanie w tej dziedzinie uznano za ważny środek do osiągnięcia jasno określonych regionalnych celów. Podkreślano, że w kwestii Nord Stream 2 stanowisko rządu litewskiego jest zgodne ze stanowiskiem Polski.

Wideokonferencja przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej

■ 15 grudnia 2020

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący SZA Sejmu RP), Marián Kéry (przewodniczący SZA, Słowacja), Ondřej Veselý (przewodniczący SZA, Czechy), Pavel Fischer (przewodniczący SZA, Obrony i Bezpieczeństwa Senatu, Czechy), Zsolt Németh (przewodniczący SZA, Węgry) oraz Danuta Jazłowiecka (wiceprzewodnicząca SZA i SUE Senatu RP).

Poruszono temat przyszłości Europy i Grupy Wyszehradzkiej w postpandemicznej rzeczywistości oraz zmian w Białym Domu i ich potencjalnego wpływu na współpracę transatlantycką.

Zaproponowano zwiększenie finansowania Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego oraz utworzenie Zgromadzenia Parlamentarnego Państw Grupy Wyszehradzkiej.

Przedstawiono propozycje zorganizowania spotkań, m.in.:

- przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych w ramach polskiej prezydencji w V4 z Bałtyką Trójką
- przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw V4 z okazji 30-lecia Grupy Wyszehradzkiej

- przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw Europy Środkowo-Wschodniej w 2021 r. w Polsce
- przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw V4 w ramach Forum Ekonomicznego w Karpaczu we wrześniu 2021 r.
- dotyczących budowy polskiego programu energii jądrowej

Spotkanie online przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych Polski i Litwy z delegacją Parlamentu Europejskiego (Misji rozpoznawczej PE na Białorusi)

21 grudnia 2020

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący SZA Sejmu RP), Mieczysław Baszko (przewodniczący Polsko-Białoruskiej Grupy Parlamentarnej), Paweł Kowal (wiceprzewodniczący SZA), Bogdan Klich (przewodniczący SZA i UE Senatu RP). Žygimantas Pavilionis (przewodniczący SZA Seimasu), Urmas Paet (wiceprzewodniczący SZA PE, współprzewodniczący Misji, Estonia), Robert Biedroń (współprzewodniczący Misji), Viola von Cramon-Taubadel (Niemcy), Andrius Kubilius (Litwa), Anna Fotyga (Polska), Helmut Scholz (Niemcy).

O powołanie Misji Parlamentu Europejskiego wystąpiła unijna Komisja AFET (Komisja Spraw Zagranicznych) w związku z rezolucją PE w sprawie ciągłych naruszeń praw człowieka na Białorusi. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną Misja zaplanowała szereg spotkań wirtualnych, m.in. z Komisjami SZA parlamentów członkowskich Polski oraz Litwy w celu ustalenia, jakie są potrzeby białoruskiej opozycji, jakiego wsparcia może udzielić Parlament Europejski oraz co mogą zrobić parlamenty poszczególnych państw członkowskich w celu polepszenia obecnej sytuacji na Białorusi.

Bogdan Klich potwierdził, że Białoruś jest jednym z kluczowych elementów polskiej polityki zagranicznej i gwarancją bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO. Zaproponował rozszerzenie listy osób objętych sankcjami i jej ciągłą aktualizację o odpowiedzialnych za naruszenia swobód obywatelskich.

Marek Kuchciński zaapelował o wywarcie mocnego nacisku na Parlament Europejski w sprawie powrotu wydalonych dyplomatów polskich i litewskich oraz uruchomienie dla szykanowanych studentów programów stypendiów na wzór tych, z których ko-

rzystała polska opozycja w latach 80. Zaznaczył, że należy uczulić szczególnie służby kontrwywiadowcze, w tym obsługujące PE, by uniknąć działań dezinformacyjnych.

Europarlamentarzyści apelowali o dalsze monitorowanie represji aparatu reżimu Łukaszenki łamiącego prawa człowieka oraz o udzielenie pomocy tym obywatelom Białorusi, którzy są zmuszeni do opuszczenia kraju. Wszyscy rozmówcy odnosili się do wypracowania spójnej wizji i polityki UE w tym zakresie. Paweł Kowal wystąpił z inicjatywą zorganizowania pomocy humanitarnej dla obywateli białoruskich, wykorzystując kanały dystrybucji tej pomocy poprzez białoruskie NGO-sy, organizacje kobiece oraz kościoły.

Rozmówcy zgodzili się, że działania Aleksandra Łukaszenki powinny zostać uznane za terroryzm państwowy i zaproponowali włączenie w działania na rzecz Białorusi innych stolic europejskich oraz nowej administracji amerykańskiej prezydenta Joe Bidena. Uzgodniono, że bez szerokiego frontu na arenie międzynarodowej nie osiągnie się zamierzonych celów.

Wideokonferencja delegacji Komisji Spraw Zagranicznych oraz Seimasu Republiki Litewskiej

13 stycznia 2021

Uczestnicy: Žygmantas Pavilionis (przewodniczący), Laima Liucija Andrikiene, Audronius Azubalis, Marius Matijosaitis, Kestutis Glaveckas, Antanas Vinkus, Marek Kuchciński (przewodniczący), Przemysław Czarnecki, Paweł Kowal oraz Paweł Zalewski, Iwona Arent (przewodnicząca Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej), Piotr Babinetz (przewodniczący Komisji KSP i członek Komisji SZA, Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej), Mieczysław Baszko (przewodniczący Polsko-Białoruskiej Grupy Parlamentarnej), Robert Tyszkiewicz (członek SZA, przewodniczący Komisji LPG, przewodniczący parlamentarnego zespołu ds. Białorusi).

Spotkanie odbyło się w kontekście upamiętnienia 30-lecia ataku wojsk sowieckich na telewizję publiczną w Wilnie, czyli walki Litwinów o niepodległość i odłączenie się od ZSRR.

Rozmówcy podzielali zdanie, że Litwa i Polska muszą dalej działać jako pośrednicy między Białorusią a Unią Europejską. Przekonanie ważnych partnerów z UE do podjęcia konkretnych działań w sferze politycznej i finansowej ws. Białorusi wyznaczono

Wideokonferencja delegacji Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu oraz Seimasu Republiki Litewskiej 13 stycznia 2021 r. Od lewej: Paweł Kowal, Paweł Zalewski, Marek Kuchciński, Robert Tyszkiewicz

jako ważny wspólny cel. Została również podkreślona potrzeba konsultacji międzyparlamentarnych polsko-litewskich w celu podsumowania efektów działania Partnerstwa Wschodniego.

Omówiono kwestię regularnego tworzenia spisu ofiar oraz przestępstw reżimu białoruskiego, by móc w bardziej efektywny sposób kontrolować sytuację oraz pociągać sprawców do odpowiedzialności.

Uczestnicy spotkania potwierdzili ożywienie kontaktów dwustronnych, które zostały osłabione w wyniku pandemii. Obie Komisje zadeklarowały chęć dalszej współpracy, rozwijania zaproponowanych pomysłów i koncepcji oraz regularnych konsultacji.

Poruszono kwestię włączenia administracji prezydenckiej USA w działania w Europie Wschodniej we współdziałaniu z UE oraz ożywienia i nadania nowych priorytetów współpracy euroatlantyckiej.

■ Konferencja Europa Karpat, Przemysław, 27–28 lutego 2021

Inicjatywa Europy Karpat od wielu lat znajduje się wysoko na agendzie politycznych spotkań, co sprzyja realizacji interesów regionu karpackiego. To właśnie za pomo-

cą tego narzędzia promowana jest idea praktycznego wymiaru współpracy regionalnej, opartej na podejmowaniu konkretnych projektów, służących zarówno państwom karpackim, jak i ich lokalnym społecznościom. Konferencje pozwalają ponadto wypracować aktywne kontakty na szczeblu rządowym, parlamentarnym, instytucji naukowych, pozarządowych i samorządowych, co z perspektywy realizacji wielkich projektów transgranicznych nabiera fundamentalnego znaczenia.

Podczas konferencji została odsłonięta tablica pamiątkowa z okazji 30. rocznicy powołania Grupy Wyszehradzkiej. Umieszczona jest na ścianie dawnego kasyna garnizonowego, przy placu Dominikańskim, w sąsiedztwie pomników ułana i huzara w Przemyśle.

Ponadto omówiono następujące zagadnienia, formułując liczne wnioski i postulaty.

30 lat Grupy Wyszehradzkiej. Nowe wyzwania

Moderator: Szymon Szynkowski vel Sęk, wiceminister spraw zagranicznych RP.

Doniosła rocznica 30-lecia Grupy Wyszehradzkiej, do której przynależą państwa karpackie, uświadamia nam nie tylko bogaty dorobek więzi regionalnych, ale również stałą potrzebę ich rozwijania i wzmacniania, także na poziomie parlamentarnym. Dlatego podczas licznych dyskusji w gronie państw pojawia się idea utworzenia Klubów Parlamentarnych V4, a w przyszłości być może zawiązania Zgromadzenia Parlamentarnego V4.

Europa Środkowa w środowisku międzynarodowym

Moderator: Przemysław Żurawski vel Grajewski, wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Trójmorze.

Polska Europa Środkowa aktywnie angażuje się w proces umacniania integracji europejskiej, oparty na poszanowaniu obowiązujących traktatów i zapisanej w nich zasady kompetencji powierzonych, określającej obszary działania instytucji unijnych nadane im przez państwa członkowskie jako gospodarzy owego procesu. Czynnie kształtuje także środowisko międzynarodowe poprzez współtworzenie ładu europejskiego i globalnego, z uwzględnieniem aktywności mocarstw, jak USA, Chin czy Rosji. Pomocne w tym okazują się formaty współpracy, w których uczestniczą państwa karpackie, jak Bukaresztańska Dziewiątka, Inicjatywa Trójmorza, Grupa Wyszehradzka czy Trójkąt Lubelski.

Konferencja Europa Karpat, Przemysł 27 lutego 2021 r. Od lewej: Rafał Weber, Andrzej Adamczyk, Włodzimierz Zientarski

Infrastruktura Północ–Południe 2040. Zielony Ład – Bezpieczeństwo na drodze. Bezpiecznie i blisko dla podróżnych. Bezpiecznie dla środowiska

Moderator: Włodzimierz Zientarski, dziennikarz motoryzacyjny, ekspert ds. bezpieczeństwa drogowego.

Przez dziesiątki lat brak odpowiedniej infrastruktury na osi Północ–Południe uniemożliwiał efektywną komunikację i transport w regionie państw Trójmorza, co w negatywny sposób wpływało na rozwój regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Działania podjęte na rzecz budowy szybkiej kolei Warszawa–Budapeszt, tras łączących Polskę z państwami karpacczymi oraz bałtyckimi, pozwalają odwrócić ten negatywny trend i zwiększyć dostępność infrastruktury drogowej, kolejowej, lotniczej i wodnej.

Szczególne znaczenie posiada projekt Via Carpatia określany jako „droga życia” dla państw Trójmorza.

V4/Trójmorze – rozwój obszarów przygranicznych

Moderator: Dawid Lasek, wiceprezes Zarządu Euroregionu Karpackiego.

Współpraca obszarów przygranicznych to kwestia kluczowa w złożonym procesie niwelowania dysproporcji rozwojowych państw Europy Środkowej. Poprzez wspól-

ne projekty umacniamy współpracę całego obszaru. Euroregion Karpacki proponuje wdrożenie rozwiązań wykorzystujących potencjał kulturowy i przyrodniczy terytoriów przygranicznych na rzecz rozwoju transgranicznej oferty turystycznej, systemu współpracy uniwersytetów, ośrodków akademickich, instytutów naukowych oraz młodzieży akademickiej i badaczy z obszaru Trójmorza.

Cyfrowa Europa podstawą silnej gospodarki i rozwoju usług społecznych oraz szansą na pogłębienie współpracy między państwami Trójmorza (TSI)

Moderator: Barbara Bartuś, przewodnicząca delegacji Sejmu i Senatu RP do Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE.

Pandemia COVID-19 uświadomiła Europie, jak ważna jest cyfryzacja, która ułatwia korzystanie z usług publicznych i wymianę informacji w zakresie zdrowia czy edukacji. W tym kontekście rozwój cyfryzacji w różnorodnych sferach życia gospodarczego i społecznego nabiera szczególnego znaczenia i staje się istotnym przedmiotem współpracy międzynarodowej, również na forum Unii Europejskiej. Cyfryzacja to jednak nie tylko przyspieszanie rozwoju, ale również mechanizmy bezpieczeństwa i sterowania tym procesem w obliczu rosyjskich ataków na Estonię z 2007 r., które spowodowały uznanie cyberprzestrzeni za obszar odpowiedzialności NATO.

Europejski Zielony Ład szansą dla środowiska i rolnictwa ekologicznego

Moderator: Bogdan Rzońca, poseł do Parlamentu Europejskiego.

Ambitne założenia Europejskiego Zielonego Ładu, który stanowi obecnie podstawę unijnej polityki wdrażania zrównoważonego rozwoju gospodarek państw członkowskich, niosą ze sobą liczne wyzwania o charakterze ekonomiczno-społecznym. W procesie transformacji i dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku ważne będzie dostosowanie tempa przemian do uwarunkowań społeczno-gospodarczych poszczególnych krajów członkowskich.

Realizacja działań służących ochronie środowiska to jednocześnie szansa dla rodzinnych gospodarstw rolnych, turystyki i gospodarki wodnej regionu karpackiego.

Konferencja Europa Karpat, Przemysel, 28 lutego 2021 r. Janusz Wojciechowski – komisarz UE ds. Rolnictwa

Współpraca kulturalna – zachowanie wspólnego dziedzictwa

Moderator: Waldemar Paruch, kierownik Katedry Teorii i Metodologii Nauk o Polityce i Administracji UMCS.

Karpaty są unikatowym regionem Europy Środkowej, który przez wzgląd na swoje dziedzictwo historyczno-kulturowe oraz różnorodność przyrodniczą zasługuje na promocję i ochronę. Właśnie dlatego inicjujemy starania o wpisanie całego obszaru na listę UNESCO, co byłoby precedensem na skalę światową.

Urodzeni w czasach wolności. Naturalny rezerwuuar kapitału społecznego opartego na kontaktach międzyludzkich.

Moderator: Maciej Szymanowski, Dyrektor Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Obok kapitału ekonomicznego i kulturowego Europa Karpat to rezerwuuar kapitału społecznego. Intensyfikacja kontaktów, zwłaszcza między przedstawicielami najmłodszego pokolenia, obywatelami urodzonymi i wykształconymi już w czasach wolności.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Gruzji Nikołozem Samkharadze

■ 4 marca 2021

Rozmowa odbyła się w kontekście wtargnięcia sił porządkowych do siedziby największej gruzińskiej partii opozycyjnej i aresztowaniem jej lidera. W opinii międzynarodowej pogłębiło to kryzys polityczny w Gruzji i spowodowało straty wizerunkowe poza jej granicami.

Przewodniczący przypomniał, że parlamenty Polski i Gruzji mają umowę o współpracy, a Gruzja może liczyć na wsparcie Polski w jej staraniach o integrację ze strukturami euroatlantyckimi.

Przewodniczący zwrócił się z pytaniem, w jaki sposób nasz kraj może pomóc w tej sytuacji i jakie istnieje pole do kompromisu w gruzińskim sporze politycznym.

Spotkanie przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z ambasadorem Republiki Federalnej Niemiec Arndtem Freytag von Loringhoven

■ 10 marca 2021

Podczas rozmowy podkreślono, że nasze sąsiedztwo wymaga wielu obustronnych działań i starań o podtrzymanie relacji w duchu wzajemnego szacunku i porozumienia, a także właściwej oceny trudnych kart historii we wzajemnych stosunkach. Jest to szczególnie istotne w epoce światowych kryzysów, jak pandemia COVID-19, i rosnącej potęgi nowych globalnych aktorów, jak np. ze strony Chin. Partnerstwo Polski i Niemiec musi być więc częścią tego szerokiego obrazu.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z przewodniczącą Komisji Spraw Zagranicznych Izby Deputowanych Parlamentu Rumunii Rozálią Ibolya Biró

■ 10 marca 2021

Rozmawiano o uruchomieniu wspólnej inicjatywy mogącej zaktywizować współpracę na poziomie parlamentarnym w setną rocznicę sojuszu polsko-rumuńskiego z 1921 r.

Przewodniczący wyrazili chęć doprowadzenia do wymiany wizyt delegacji obu komisji połączonych z odwiedzeniem miejsc stacjonowania przedstawicieli rumuńskiego personelu wojskowego w Polsce i polskiego w Rumunii po zakończeniu pandemii.

Poruszono kwestię ewentualnego zorganizowania spotkania przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych państw Europy Środkowej, w tym Trójmorza w celu przeprowadzenia dyskusji na tematy związane z infrastrukturą, energią i cyfryzacją.

Zaproponowano tematy do omówienia podczas kolejnych spotkań. Spośród nich można wymienić współpracę w ramach inicjatywy Trójmorza, Bukaresztańskiej Dzielni, wschodniej flanki NATO, Europy Karpat (w tym takich projektów jak wpisanie dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego obszaru Karpat na listę UNESCO) czy też zrównoważonego rozwoju.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Seimasu Republiki Litewskiej Žygimantasem Pavilionisem

■ 11 marca 2021

Marek Kuchciński przekazał życzenia z okazji Święta Odzyskania Niepodległości Litwy.

Poruszono kwestię organizowanej przez Seimas międzynarodowej konferencji „Kalinowski Forum” (22 marca 2021 r.) oraz aktualnej sytuacji polityczno-społecznej na Białorusi.

Omówiono działania rodzącej się inicjatywy tzw. Czwórki Lubelskiej – grupy o charakterze międzynarodowym, mającej być środowiskiem współpracy dla Polski, Litwy, Ukrainy i Białorusi.

Omówiono sytuację w Gruzji w związku z zainicjowanym przez Žygmantasa Pavilionisa podpisanym przez przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych (Litwy, Wielkiej Brytanii, Czech, Łotwy, Estonii, Niemiec i Polski) apelem w sprawie kryzysu politycznego w Gruzji, w którym potępiono przemoc i wezwano Gruzinów do zaprzestania antydemokratycznych działań.

Spotkanie przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z wiceministrem Spraw Zagranicznych Uzbekistanu Sherzodem Asadovem

■ **17 marca 2021**

Marek Kuchciński wyraził przekonanie, że Polska oraz Uzbekistan są w podobnej sytuacji geopolitycznej: Polska jest krajem centralnym i wiodącym na wielu polach w Europie Środkowej (między Niemcami a Rosją), natomiast Uzbekistan pełni tę rolę w regionie Azji Centralnej (koordynuje prace państw między Chinami a Rosją). Wymiana doświadczeń, informacji oraz regularna współpraca przyczynią się do stabilizacji i rozwoju naszych regionów. Sherzod Asadov podkreślił wagę dyplomacji parlamentarnej obu krajów. Wyjaśnił, że celem jego wizyty w Polsce jest tworzenie warunków do zacieśnienia współpracy na polu handlowym, inwestycyjnym, a także kulturalnym oraz humanitarnym. Wiceminister poinformował, że we wrześniu 2021 r. w stolicy Uzbekistanu – Taszkiencie odbędą się uroczyste obchody 30-lecia niepodległości Republiki Uzbekistanu oraz 80-lecia stacjonowania wojsk gen. Władysława Andersa.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Zgromadzenia Narodowego Węgier Zsoltem Némethem

■ 18 marca 2021

Przewodniczący Zsolt Németh wysoko ocenił walor merytoryczny międzynarodowej konferencji Europa Karpat. Podkreślił, że szczególnie zainteresowała jego dyskusja w ramach panelu z udziałem ministra Krzysztofa Szczerskiego i wicemarszałka Sejmu Ryszarda Terleckiego. Przewodniczący Kuchciński zaproponował, aby Europa Karpat stała się „wędrującą konferencją”.

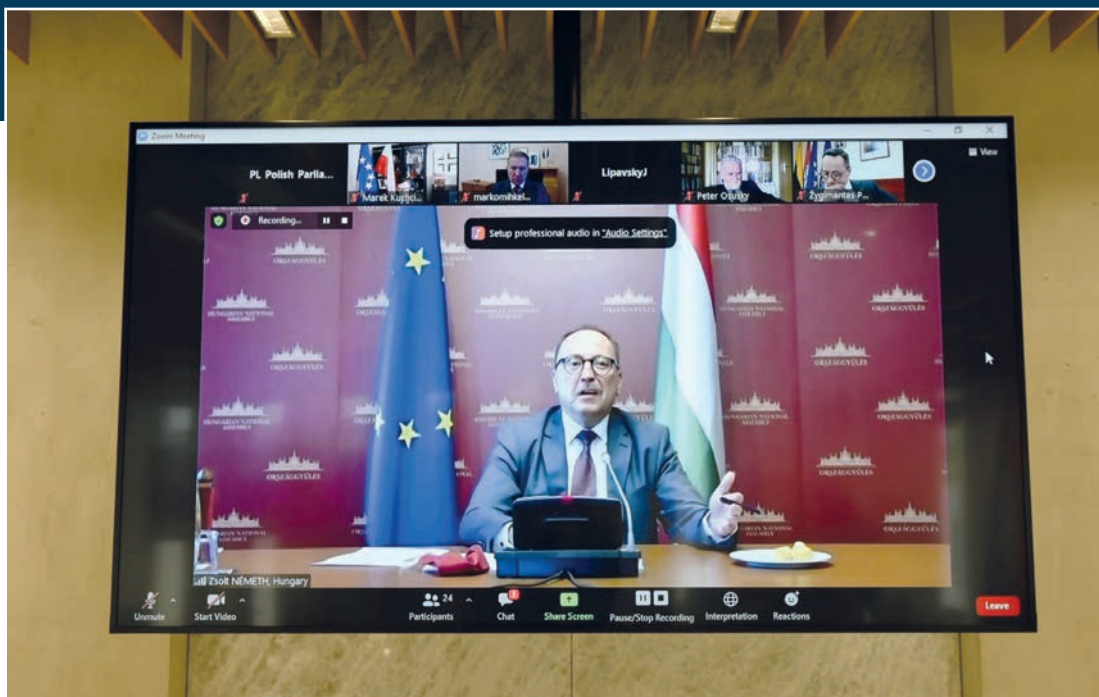
Omówiono założenia i program organizowanej przez SZA w dniu 29 marca br. wideokonferencji przewodniczących komisji spraw zagranicznych parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej i Bałtyckiej Trójki (V4 + B3), a także pomysł zorganizowania zdalnego posiedzenia prezydów komisji SZA parlamentów państw V4 w ramach kończącej się w czerwcu polskiej prezydencji oraz spotkania przewodniczących komisji SZA parlamentów państw Europy Środkowo-Wschodniej. Do udziału w tym ostatnim zaproszeni zostaliby przedstawiciele państw Trójmorza, Partnerstwa Wschodniego (PW), aspirujących do członkostwa w UE państw Bałkanów Zachodnich (BZ), a także Słowenii, Grecji i Finlandii. Wszystkie te państwa miały doświadczenia z totalitaryzmami XX wieku. Celem konferencji byłoby budowanie zaufania i znoszenie barier między państwami naszej części Europy.

Rozmawiano o zbliżającej się 65. rocznicy powstania węgierskiego z 1956 r., która przypada 23 października 2021 r. oraz o odpowiednim upamiętnieniu jej przez obie komisje.

Wideokonferencja przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej i Bałtyckiej Trójki

■ 29 marca 2021

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący SZA Sejmu RP), Jan Lipavský (wiceprzewodniczący SZA Izby Deputowanych, Czechy), Pavel Fischer (przewodniczący SZA, Obro-

Wideokonferencja przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej i Bałtyckiej Trójki, 29 marca 2021 r.

ny i Bezpieczeństwa Senatu, Czechy), Marko Mihkelson (przewodniczący SZA Riigikogu, Estonia), Rihards Kols (przewodniczący SZA, Łotwa), Žygimantas Pavilionis przewodniczący SZA, Litwa), Peter Osuský (wiceprzewodniczący SZA, Słowacja), Zsolt Németh (przewodniczący SZA, Węgry), Bogdan Klich (przewodniczący SZA i SUE Senatu RP).

Podkreślono konieczność podjęcia działań na rzecz przekonania rządów, by Centrum wymiany informacji ds. COVID-19 tworzone przez państwa V4 objęło swoim zakresem także państwa bałtyckie, a docelowo wszystkie kraje Trójmorza.

Zgłoszono propozycje:

- wystosowania przez przewodniczących Komisji Spraw Zagranicznych pisma do amerykańskich partnerów, podkreślającego zaangażowanie regionu w Inicjatywę Trójmorza i realizowane w jej ramach projekty, z postulatem zapewnienia wysokiego miejsca na liście priorytetów Departamentu Stanu
- zorganizowania spotkania Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw Trójmorza z udziałem członków Izby Reprezentantów i Senatu USA w celu omówienia na nim napiętych stosunków z Chinami i Rosją, a także zwrócenia uwagi Amerykanów na dyskusję ws. przyszłości UE
- powołania do życia stałego Sekretariatu Trójmorza z rotacyjnym przewodnictwem

- budowania przez państwa Trójmorza sieci cyfrowej na osi Północ–Południe, na wzór cyfrowej autostrady bałtyckiej.

Ustalono, by przy okazji kolejnego spotkania V4+B3, które zorganizuje strona litewska, został omówiony temat przyszłości UE oraz nowej koncepcji strategicznej NATO.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komitetu Polityki Zagranicznej i Współpracy Międzyparlamentarnej Rady Najwyższej Ukrainy Ołeksandrem Mereżko

■ 21 kwietnia 2021

Rozmowa dotyczyła trzech głównych tematów: bieżącej sytuacji we wschodniej Ukrainie w obliczu agresywnych działań Rosji, współpracy środowisk akademickich obu państw oraz toczącej się dyskusji na temat przyszłości Europy.

Ołeksandr Mereżko podkreślił, że Federacja Rosyjska prowadzi bezprecedensowe gromadzenie swoich wojsk wzdłuż całego odcinka granicy z Ukrainą. Poinformował, iż we wschodnich regionach Donieckiego i Ługańskiego obwodów Ukrainy, okupowanych przez FR coraz częściej naruszane są środki wprowadzone w 2020 r. na rzecz reżimu zawieszenia broni oraz, że strona ukraińska apeluje o pilną pomoc i wzywa do podjęcia wszelkich możliwych środków prawnych do powstrzymania agresywnych planów Kremla wobec Ukrainy.

Marek Kuchciński przekazał, że temat ten będzie poruszany podczas spotkań i rozmów z parlamentarzystami z innych krajów.

Przewodniczący poinformował, że zamierza włączyć debatę na temat przyszłości Europy do tematów cyklicznych konferencji organizowanych w ramach międzynarodowej konferencji Europy Karpat. Zwrócił się z prośbą o zaproponowanie nazwisk ukraińskich polityków i parlamentarzystów, którzy mogliby być zainteresowani udziałem w tym przedsięwzięciu, np. z zespołu ds. Trójmorza.

Rozmówcy wyrazili nadzieję na intensyfikację współpracy międzyparlamentarnej w formule bezpośrednich spotkań po zakończeniu pandemii.

Posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych z Komisją Łączności z Polakami za Granicą

■ 22 kwietnia 2021

Komisje rozpatrzyły informację ministra Jana Dziedziczaka, pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą na temat wyników konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021”, który rozstrzygnięto 31 marca br.

Kwota alokacji w konkursie została zwiększona do ok. 58 milionów złotych przeznaczonych na realizację zadań publicznych w 2021 r.

Minister Jan Dziedziczak poinformował, że projekty edukacyjne uważane są jako „jeden z najważniejszych i najbardziej perspektywicznych obszarów konkursu bowiem najskuteczniej krzewi polską kulturę, wiedzę o Polsce i umiejętności językowe dzieci i młodzieży uczącej się za granicą”.

Wideorozmowa przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Marka Kuchcińskiego z przewodniczącą Komisji Spraw Zagranicznych Zgromadzenia Narodowego Republiki Słowenii Monicą Gregorcić

■ 13 maja 2021

W kontekście rozpoczynającej się dyskusji na temat przyszłości Europy zwrócono uwagę na potrzebę wzmocnienia parlamentów narodowych państw członkowskich UE.

Marek Kuchciński podkreślił, że polskie władze uważają, że Bruksela nadinterpretuje przepisy i ingeruje w wewnętrzne sprawy państw członkowskich, czego skutkiem są rosnące postawy sceptyczne wobec centralizacji władzy przez UE, w tym we Francji i w Niemczech. Przekonywał również, że należy włączyć państwa europejskie spoza UE w dyskusję o przyszłości Europy.

Monica Gregorcić przekazała informację, że podczas prezydencji w Radzie UE Słowenia planuje zorganizować konferencję Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Obrony, która będzie poświęcona polityce obronnej i zagranicznej, głównie w kontekście Bałkanów Zachodnich. Konferencja jest planowana w Bledzie w dniach 8–9 września 2021 r.

Wideorozmowa przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Włoch Piero Fassino

■ 13 maja 2021

Szefowie komisji za konieczne uznali wzmacnianie demokracji w państwach UE i poza jej granicami, a także włączenie do debaty o przyszłości Europy państw, które mogłyby do Unii dołączyć. Omówili także kwestie praworządności, mniejszości narodowych i migracji w poszczególnych państwach.

Piero Fassino zaznaczył, że Europa potrzebuje większej wagi na arenie międzynarodowej.

Zasadnicza różnica zdań między przewodniczącymi dotyczyła przyszłego kształtu UE. Włoski przewodniczący mocno podkreślał potrzebę Unii spójnej, ale na zasadzie federalizacji. Marek Kuchciński przekonywał zaś, że Unię należy postrzegać jako wspólnotę solidarnych, równych i suwerennych państw, którą trzeba wzmocnić, również wewnątrz, aby jej znaczenie wzrosło w kategoriach geopolitycznych.

Przewodniczący zgodzili się na spotkanie Komisji Spraw Zagranicznych z Komisjami Środowiska i Klimatu oraz na skierowanie do dyrektora generalnego UNESCO propozycji wpisania na listę światowego dziedzictwa historycznych nekropolii wojennych i fortów jako cennych przykładów architektury wojskowej.

Spotkanie posłów Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu z Władimirem Miłowem, bliskim współpracownikiem Aleksieja Nawalnego, odpowiedzialnym za kontakty zagraniczne

■ 14 maja 2021

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący), Paweł Kowal (wiceprzewodniczący), Małgorzata Gosiewska (wicemarszałek Sejmu RP), Posłowie na Sejm RP: Maciej Gdula, Władysław Bartoszewski, Radosław Fogiel.

Spotkanie z Włodimirem Miłowem, rosyjskim politykiem i opozycjonistą, Sejm RP 14 maja 2021 r. Na zdjęciu: Włodimir Miłow

Od lewej: Marek Kuchciński, Małgorzata Gosiewska, Władysław Teofil Bartoszewski

Włodimir Miłow przedstawił ocenę bieżącej sytuacji w Rosji. Odnosząc się do kwestii historycznych, stwierdził, że środowisko Aleksieja Nawalnego jest radykalnie przeciwne imperialistycznej polityce Putina. Jest ono również twardym zwolennikiem utrzymywania powstałych po rozpadzie ZSRR granic i ma pozytywne nastawienie do postrzeganego jako źródło bezpieczeństwa NATO.

Strona polska zapewniła, że rosyjska opozycja może liczyć na wsparcie polskich parlamentarzystów.

Rozmowa telefoniczna przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Marka Kuchcińskiego z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Bundestagu Norbertem Röttgenem

■ 18 maja 2021

Wyrażono konieczność wzmocnienia dwustronnej współpracy Komisji Spraw Zagranicznych i Trójkąta Weimarskiego oraz włączenie do rozmów o bezpieczeństwie regionu państw Bałkanów Zachodnich i Partnerstwa Wschodniego.

Marek Kuchciński zaproponował zorganizowanie szczytu w formule Trójkąt Weimarski – Ukraina, który mógłby jego zdaniem w przyszłości także objąć Gruzję,

Mołdawię i Armenię. Propozycja została przyjęta pozytywnie przez deputowanego Norberta Röttgena.

Zgodzono się, iż podczas kolejnych spotkań należy omówić tematy:

- uporządkowania i przejrzystości kompetencji UE
- zwiększenia roli parlamentów narodowych w przyszłej UE

Rozmawiano o wpływie pandemii na europejską gospodarkę w kontekście skracania łańcucha dostaw i wysiłkach w dążeniu do przenoszenia produkcji z Chin do Europy.

Wideokonferencja delegacji Komisji Spraw Zagranicznych Rumunii i Polski

25 maja 2021

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący), Maciej Konieczny (wiceprzewodniczący), Paweł Kowal (wiceprzewodniczący), Arkadiusz Mularczyk (wiceprzewodniczący), Barbara Bartuś (członek Komisji i przewodnicząca Polsko-Rumuńskiej Grupy Parlamentarnej), Rozalia-Ibloya Biró (przewodnicząca, Demokratyczny Związek Węgrów w Rumunii), Carmen Mihalcescu (wiceprzewodnicząca), Andi-Lucian Cristea (wiceprzewodniczący), Ben Oni Ardelean (wiceprzewodniczący), Mihail Albișteanu (sekretarz Komisji).

W 2021 roku przypada 100. rocznica nawiązania stosunków dyplomatycznych obu państw. W związku z tym omówiono plany działań na rzecz wzmocnienia współpracy pomiędzy parlamentarzystami Komisji poprzez m.in. organizację serii paneli/konferencji z udziałem strony polskiej i rumuńskiej i/lub innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej w celu zaangażowania parlamentów narodowych w dyskusję o przyszłości Europy. Podkreślono, iż debata nie powinna wykluczać państw Partnerstwa Wschodniego czy Bałkanów Zachodnich, przeciwnie – państwa członkowskie powinny podjąć działania wspierające demokrację w tych krajach.

Marek Kuchciński przedstawił pomysł objęcia Ukrainy, Gruzji i Mołdawii takimi samymi regulacjami dotyczącymi roamingu, jakie obowiązują na terenie Unii Europejskiej.

Przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych parlamentu Rumunii wyraziła zainteresowanie intensyfikacją współpracy parlamentarnej. Pytała o polską ocenę perspektyw ukończenia trasy Via Carpatia. Stwierdziła, że projekt ten jest bardzo istotny dla

Wideokonferencja delegacji Komisji Spraw Zagranicznych Rumunii i Polski, 25 maja 2021 r.
Od lewej: Arkadiusz Mularczyk, Marek Kuchciński, Barbara Bartuś

strony rumuńskiej. Proponowała także współpracę obu państw przy wypracowywaniu stanowisk w Radzie Europy oraz w sprawie wyroków TSUE.

Sekretarz komisji Albișteanu zwrócił uwagę, że jest reprezentantem partii, która popiera ideę Europy solidarnych, suwerennych państw członkowskich i jest przeciwna federalizacji Unii. Tym samym wskazał na występujące różnice zdań nie tylko na arenie unijnej, ale także w poszczególnych jej państwach.

Wideokonferencja delegacji Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej

■ 8 czerwca 2021

Uczestnicy: Marek Kuchciński (przewodniczący SZA Sejmu RP), Karel Schwarzenberg i Jiří Kobza (wiceprzewodniczący SZA, Czechy), Pavel Fischer (przewodniczący SZA, Obrony i Bezpieczeństwa Senatu, Czechy), Marián Kéry (przewodniczący SZA, Słowacja) i Peter Osuský (wiceprzewodniczący SZA, Słowacja), Zsolt Németh (przewodniczący SZA, Węgry) i Mónika Bartos oraz Mihály Balla (wiceprzewodniczący SZA, Węgry), Bogdan Klich (przewodniczący SZA i SUE Senatu), Danuta Jazłowiecka (wiceprzewodnicząca SZA i SUE Senatu).

Przedstawiciele Komisji Spraw Zagranicznych parlamentów państw V4 wyrazili solidarność z narodem białoruskim. Zaapelowali o uwolnienie więźniów politycznych i podkreślili po raz kolejny swoje wsparcie co do integracji z UE Bałkanów Zachodnich, Ukrainy, Mołdawii i Gruzji. Wyrazili nieustające poparcie dla polityki Partnerstwa Wschodniego i podkreślili jego strategiczne znaczenie w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa. Zgodzili się rozwijać współpracę także w ramach Inicjatywy Trójmorza w dziedzinie cyfryzacji, infrastruktury energetycznej oraz transportowo-komunikacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem Via Carpatia.

Uczestnicy spotkania wyrazili swoją solidarność z Republiką Czeską w związku z wysadzeniem składów amunicji w Vrbeticach w 2014 r. Potępili aresztowanie działacza białoruskiej opozycji Romana Protasiewicza, próbę morderstwa Aleksieja Nawalnego, a także użycie jakiejkolwiek broni chemicznej.

Podtrzymano sprzeciw wobec budowy Nord Stream 2 jako przedsięwzięcia sprzecznego z interesem bezpieczeństwa Unii Europejskiej i naszego regionu, otwierającego drogę dla szantażu energetycznego i politycznej korupcji.

Spotkanie przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Marka Kuchcińskiego z ministrem Spraw Zagranicznych Republiki Serbii Nikola Selakovićem

■ 10 czerwca 2021

Minister podkreślił, że jest to jego pierwsza oficjalna wizyta w Polsce. Według Selakovića intensyfikacja stosunków może być korzystna dla obu stron, przede wszystkim jednak dla Serbii, która stara się o wejście do UE: jest w środku tego procesu i ma otwarte 18 z 35 rozdziałów negocjacji. Zaznaczył, że na przeszkodzie w przyspieszeniu procesu negocyjacyjnego stoją nieporozumienia z Kosowem oraz Bośnią i Hercegowiną. Przybliżył również złożoność sytuacji narodowościowej i etnicznej w regionie bałkańskim. Jako najważniejszy obecnie problem wskazał dążenie władz BiH do zunifikowania kraju, co przy tak trudnej historii oraz zróżnicowaniu narodowościowym Serbia postrzega jako bardzo szkodliwy i nieprzemyślany kierunek.

Przewodniczący Kuchciński wyraził chęć wzmocnienia współpracy i utworzenia polsko-serbskiej grupy bilateralnej.

Posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych dotyczące uchwały ws. gazociągu Nord Stream 2

■ 11 czerwca 2021

Posłowie przez akklamację przyjęli uchwałę w sprawie wezwania rządów państw UE i NATO, w tym szczególnie rządu Republiki Federalnej Niemiec, do podjęcia pilnych działań na rzecz przerwania budowy gazociągu Nord Stream 2.

W uchwale podkreślono szacunek dla wartości, na których oparta jest Unia Europejska, solidarność z Ukrainą, dbałość o stabilność i bezpieczeństwo w Europie, jak też zwiększanie odporności Unii na presję ze strony Rosji.

Wezwano Stany Zjednoczone jako naszego sojusznika w NATO do rozszerzenia sankcji wymierzonych w podmioty uczestniczące w budowie gazociągu. Dalszy nacisk polityczny i ekonomiczny ze strony amerykańskiej może przyczynić się do odstąpienia od kontynuacji tego szkodliwego projektu oraz do wzmocnienia współpracy pomiędzy krajami członkowskimi Sojuszu Północnoatlantyckiego w kluczowych dla ich bezpieczeństwa kwestiach.

Marek Kuchciński, Barbara Bartuś podczas otwarcia konferencji Europa Karpat w Regietowie, 19 czerwca 2021 r.

■ Konferencja Europa Karpat, Regietów, 19 czerwca 2021

W panelach omówiono następujące zagadnienia, formułując liczne wnioski i postulaty:

Przyszłość Europy

Moderator: Maciej Szymanowski, dyrektor Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Przyszłość Europy opiera się na fundamentach europejskiej demokracji, europejskich prawach i wartościach, a państwa Grupy Wyszehradzkiej wkładają wysiłek na rzecz ich podtrzymania. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej wniosły do Unii Europejskiej nadrzędną dla siebie wartość, jaką jest wolność, a oprócz tego zasoby takie jak różnorodność, tradycje i poczucie wspólnoty oraz jedność w różnorodności. Aby utrzymać wspólnotę tego obszaru, najważniejszy jest rozwój infrastruktury, zarówno transportowej, jak i komunikacyjnej.

Zielony Ład w rolnictwie szansą dla rodzinnych gospodarstw rolnych

Moderator: Jaroslav Karahuta, przewodniczący Komisji ds. Rolnictwa i Środowiska Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Korzeni Europejskiego Zielonego Ładu doszukać można się w nauczaniu św. Jana Pawła II, który w przesłaniu do rolników europejskich mówił, że należy powstrzymać się przed zwiększaniem produkcji za wszelką cenę kosztem natury. Intensywna produkcja rolna, która zdominowała niektóre sektory, nie zwiększa bezpieczeństwa żywnościowego, a inwestowanie w duże gospodarstwa rolne okazało się polityką błędną. Przyszłością rolnictwa są małe i średnie gospodarstwa. Europejski Zielony Ład polegający na trosce o zrównoważony rozwój środowiska jest olbrzymią szansą dla Europy i krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

W stronę zrównoważonego rozwoju Karpat

Moderator: Jerzy Kwieciński, wiceprezes Zarządu Banku Pekao.

Na zrównoważony rozwój w Europie wpłynąć może program Europejskiego Zielonego Ładu, koncentrującego w sobie odpowiedzi na największe problemy związane ze środowiskiem naturalnym. Jego celem jest przekształcenie Europy w sprawiedliwe społeczeństwo, korzystające z efektywnej gospodarki. Wskazuje ambitne cele dotyczące obszarów chronionych na lądzie i odbudowy ekosystemów morskich i lądowych. Istotną kwestią w budowie programu zrównoważonego rozwoju w Europie pozostaje Makroregionalna Strategia Karpacka.

OBWE 2022 – Polskie przewodnictwo wobec wyzwań regionu

Moderator: Ryszard Terlecki, wicemarszałek Sejmu RP.

Bezpieczeństwo Europy jest zagrożone przez wojnę, którą Rosja prowadzi na Ukrainie. Wyrażono nadzieję, że polskie przewodnictwo w OBWE będzie wspierać Ukrainę w rozwiązywaniu konfliktu zbrojnego na wschodzie kraju, a wstąpienie do UE może pomóc zakończyć konflikt.

Priorytety polskiej prezydencji zostaną przedstawione przez ministra spraw zagranicznych w styczniu 2022 r. Kluczowymi zagadnieniami będą działania dotyczące Rosji i jej aneksji Krymu i wojny w Donbasie oraz wypracowanie formuły pomocy dla osób z terenów objętych konfliktem.

Konferencja Europa Karpat, Regietów, 19 czerwca 2021 r. Od lewej: Zita Pleštinská, Ryszard Terlecki

Woda, bogactwo, które łączy czy dzieli? Zarządzanie zasobami wodnymi w państwach karpaccich

Moderator: Witold Bochenek, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polska Akademia Nauk.

W Karpatach znajdują się źródła rzek, które zasilają w wodę nasz region. Ochrona przyrody i walka z lobby, które tę przyrodę niszczą, jest kluczowa dla zasobów wodnych i równowagi w naszym ekosystemie. Ponadnarodowa współpraca na rzecz ochrony zasobów wodnych jest zakorzeniona w polityce państw karpaccich. Czechy, Polska, Rumunia, Serbia, Słowacja, Ukraina i Węgry w 2003 r. zdecydowały się opracować Konwencję Karpaccą, która podkreśla wagę zrównoważonego rozwoju, opartego na zasadach ochrony środowiska przy wykorzystaniu zasobów naturalnych.

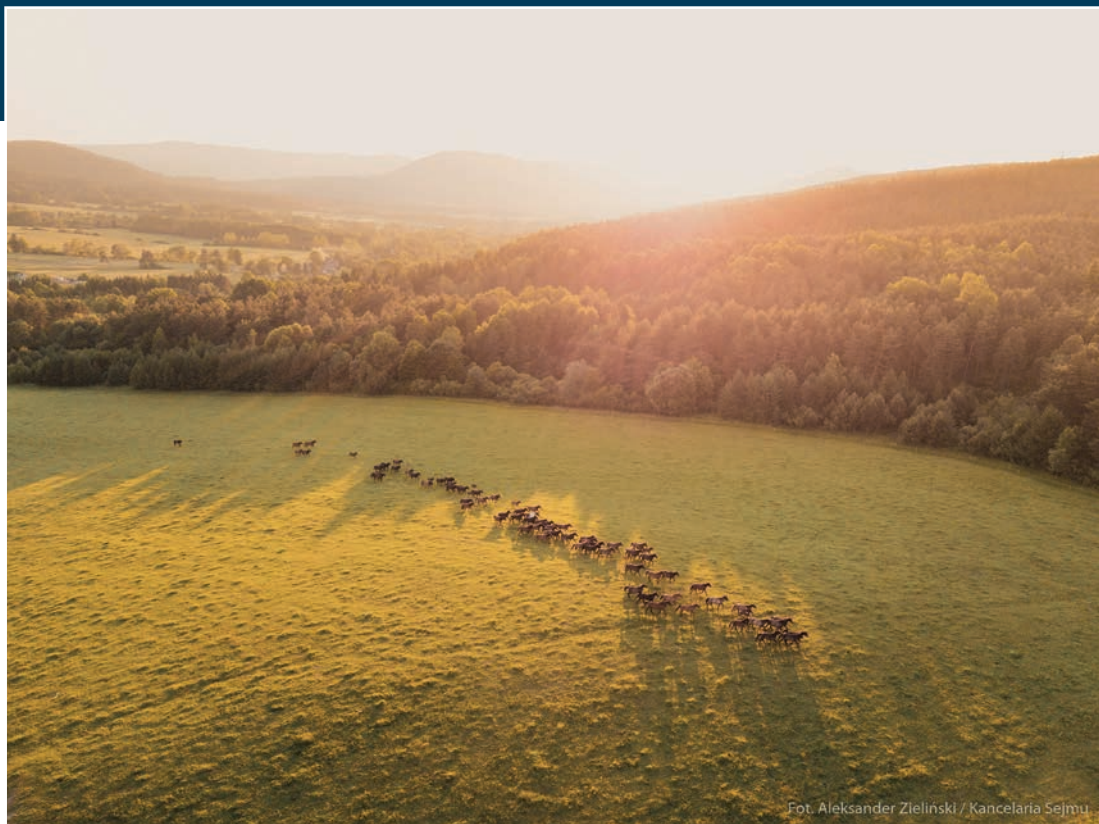

Konferencja Europa Karpat, Regietów, 19 czerwca 2021 r. Od lewej: Jan Garncarski, Piotr Babinetz, Zygmunt Berdychowski, Krzysztof Duda

Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu Karpat

Moderator: Piotr Babinetz, poseł na Sejm RP, przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Kultura regionu karpackiego jest bogata, a jednym z jej wymiarów jest kultura pasterska, którą rozpoczęli Wołosi i która po dziś dzień zachowana jest przede wszystkim w Rumunii i na Ukrainie. Ważne, by ponownie wprowadzić ją w polskie góry dzięki funduszom ministerialnym (MRiRW), podobnie jak rzemiosło ludowe oraz sztukę ludową, która przeżywa odrodzenie. Dzięki przekazywaniu tradycji i kultury z pokolenia na pokolenie możliwe jest ich zachowanie.

Fot. Aleksander Zielinski / Kancelaria Sejmu

Regietów

Spotkanie z ambasadorem Republiki Francuskiej Frédéricem Billetem

29 czerwca 2021

Tematem spotkania była m.in. aktywizacja współpracy parlamentarnej z deputowanymi Francuskiego Zgromadzenia Narodowego w formacie bilateralnym i wielostronnym, w tym w ramach Trójkąta Weimarskiego. Omówiono również obszary współpracy, kwestię europejskiego bezpieczeństwa i kooperację w zakresie europejskiej polityki sąsiedztwa.

Polska prezydencja w Grupie Wyszehradzkiej dobiegła końca. Jednak dążenie do osiągnięcia strategicznych celów w polityce zagranicznej będzie kontynuowane. Komisja Spraw Zagranicznych Sejmu RP pod przewodnictwem Marka Kuchcińskiego posiada szereg priorytetów na przyszłość. Spośród nich można wymienić m.in. wspieranie działań umacniających współpracę multilateralną z naszymi partnerami z regionu w ramach Grupy Wyszehradzkiej, Trójmorza, Bukaresztańskiej Dziewiątki oraz za pośrednictwem konferencji Europa Karpat, dyskusji na temat przyszłości Europy i włączenia w nią państw europejskich nienależących do UE (Bałkany Zachodnie, Ukraina, Mołdawia) czy też reaktywacji takich formatów współpracy jak Partnerstwo Wschodnie i Trójkąt Weimarski.

Konkluzje wideokonferencji Komisji Spraw Zagranicznych Izby Poselskiej i Senatu Czech, Zgromadzenia Narodowego Węgier, Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rady Narodowej Republiki Słowackiej

■ 8 czerwca 2021 r.

30-lecie powstania Grupy Wyszehradzkiej

Przedstawiciele komisji spraw zagranicznych parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej (V4), zgromadzeni w roku 30-lecia jej powołania uznają, że w minionych dekadach ten format współpracy dobrze przysłużył się interesom naszych narodów, będąc dla nich wehikułem wychodzenia spod dominacji sowieckiej, wejścia w skład NATO i Unii Europejskiej oraz budowania w ich ramach własnej pozycji międzynarodowej, a także wyrazem ich środkowoeuropejskiej tożsamości oraz instrumentem promocji wspólnych interesów. Wychodząc z przeświadczenia, że jesteśmy silni, kiedy jesteśmy solidarni, deklarujemy potrzebę kontynuowania w przyszłości tego modelu współdziałania – także na szczeblu komisji parlamentarnych.

Stan współpracy w Grupie Wyszehradzkiej, podsumowanie polskiej prezydencji i wyzwania na przyszłość

1. Z uznaniem przyjmujemy fakt, że Grupa Wyszehradzka przeżywa od roku 2015 okres konsolidacji, uwidocznionej w solidarniej postawie jej państw wobec: wyzwań niesionych przez nielegalną imigrację do Unii Europejskiej; procesu powoływa-

nia najwyższych urzędników UE po wyborach do Parlamentu Europejskiego w roku 2019; a w ostatnich tygodniach także w obliczu nasilenia się wrogich aktywności wobec państw V4 przez państwa trzecie.

2. Stanowczo potępiamy wszelkie akty terroru. Wyrażamy swoją solidarność z Republiką Czeską w związku z wysadzeniem składów amunicji w Vrbeticach na terytorium Republiki Czeskiej. Potępiamy zmuszenie do lądowania w Mińsku samolotu pasażerskiego celem aresztowania znajdującego się na jego pokładzie działacza białoruskiej opozycji Romana Protasiewicza oraz próbę morderstwa Aleksieja Nawalnego. Potępiamy użycie jakiegokolwiek broni chemicznej, a zwłaszcza próby jej zastosowania wymierzone przeciwko życiu ludzi.

3. Wyrażamy naszą solidarność z Narodem Białoruskim oraz apelujemy o przeprowadzenie wolnych i sprawiedliwych wyborów prezydenckich na Białorusi, uwolnienie wszystkich więźniów politycznych, w tym dziennikarzy i przedstawicieli mniejszości narodowych oraz pociągnięcie do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za przypadki łamania praw człowieka.

4. Dla wyrażenia naszej solidarności z Narodem Białoruskim jako współtwórcą kultury Europy Środkowej zachęcamy do ogłoszenia przez każde z państw Grupy Wyszehradzkiej roku 2022 rokiem Franciszka Skoryny, doktora nauk wyzwolonych, człowieka renesansu, tworzącego swe dzieła w Połocku, Wilnie, Krakowie i Pradze. Zachęcamy również, by w kolejnych latach wspólnie proponować honorowanie w ten sposób kolejnych postaci historycznych, które wniosły znaczący wkład w rozwój kultury i wspólnego dziedzictwa państw Europy Środkowej.

5. Wyrażamy nasze wsparcie dla przedstawicieli rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego w ich odważnym zaangażowaniu w walkę o wolną i demokratyczną Rosję.

6. Podtrzymujemy nasz sprzeciw wobec budowy Nord Stream 2 jako przedsięwzięcia sprzecznego z interesem bezpieczeństwa Unii Europejskiej i naszego regionu, otwierającej drogę dla szantażu energetycznego i politycznej korupcji.

7. Uznajemy współpracę w ramach Grupy Wyszehradzkiej za kluczową w odpowiedzi na wyzwanie, które stanowi dla naszych obywateli pandemia koronawirusa, tak w zakresie jej skutków dla zdrowia publicznego, jak i konsekwencji ekonomicznych.

8. Konstatując z zadowoleniem fakt, iż Grupa Wyszehradzka jest największym w Europie partnerem handlowym największej gospodarki europejskiej – gospodarki niemieckiej, podkreślamy konieczność podjęcia działań, które uczynią nasz handel i nasze rynki porównywalnie silnymi dla siebie nawzajem. Zadaniu temu przysłużyć się rozwój współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza w dziedzinie cyfryzacji, infrastruktury energetycznej oraz transportowo-komunikacyjnej, ze szczególnym uwzględ-

nieniem Via Carpatia, której jak najszybsze ukończenie przełamałoby komunikacyjną barierę Karpat.

9. Apelujemy o większą współpracę między państwami członkowskimi Grupy Wyszehradzkiej w sprawie opracowywania i wspierania inicjatyw w zakresie dostosowania regionalnej infrastruktury energetycznej, sprawiedliwej transformacji energetycznej z paliw kopalnych w kierunku czystej energii. Zachęcamy także do wspierania różnych form ochrony obszarów cennych przyrodniczo, zwiększania zdolności retencji wód naturalnych, prowadzenia wspólnych programów badawczych dotyczących wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną regionu, a także poszukiwania czystych i zrównoważonych źródeł energii oraz technologii jej magazynowania.

10. Wspieramy wykorzystywanie nowoczesnych form komunikacji elektronicznej, dla tworzenia i ulepszania platform współpracy oraz bieżącej wymiany informacji i opinii pomiędzy parlamentarzystami państw Grupy Wyszehradzkiej.

Grupa Wyszehradzka wobec dyskusji o przyszłości Europy i związanych z nią kwestii polityki zagranicznej

1. Mająca trwać do czerwca 2022 r. Konferencja na temat przyszłości Europy stanowi znakomitą okazję do niezbędnej refleksji nad samą Unią Europejską. Powinna ona uwzględniać potrzebę wzmocnienia legitymacji demokratycznej UE. Należy też dołożyć wszelkich starań, by w dyskusji nad przyszłością Europy nie był pomijany głos społeczeństw państw aspirujących do członkostwa w UE lub ściśle z nią współpracujących, w tym państw Bałkanów Zachodnich i Partnerstwa Wschodniego. Jesteśmy przekonani, że obie części naszego kontynentu, kiedyś oddzielone „żelazną kurtyną” stanowią dziś jedność i świadczą o sile Europy, która tkwi w różnorodności.

2. Wyrażamy nasze nieustające poparcie dla polityki Partnerstwa Wschodniego i podkreślamy jego strategiczne znaczenie w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, a także dla procesu integracji europejskiej państw Bałkanów Zachodnich.

3. Z zadowoleniem witamy powołanie przez Ukrainę, Mołdawię i Gruzję – trzy stowarzyszone z Unią Europejską i zaawansowane w procesie reform państwa Partnerstwa Wschodniego, Associated Trio – forum ich ściślejszej integracji. Deklarujemy wolę podjęcia dialogu z tym forum w formule Wyszehrad Plus.

4. Zważywszy na liczną rzeszę obywateli państw Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich żyjących i pracujących w Unii Europejskiej, często w oddaleniu od pozostawionych w ojczyźnie rodzin, wzywamy do włączenia tych państw do systemu unijnego roamingu telefonicznego.

5. Pozostajemy silnie zaangażowani oraz przekonani, że proces rozszerzenia Unii Europejskiej na Bałkany Zachodnie powinien przyspieszyć oraz, że powinien mu być

Posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji do Spraw Unii Europejskiej na temat Konferencji w sprawie przyszłości Europy ze szczególnym uwzględnieniem przygotowań rządu oraz planów organizacji wydarzeń związanych z Konferencją, 20 maja 2021 r.

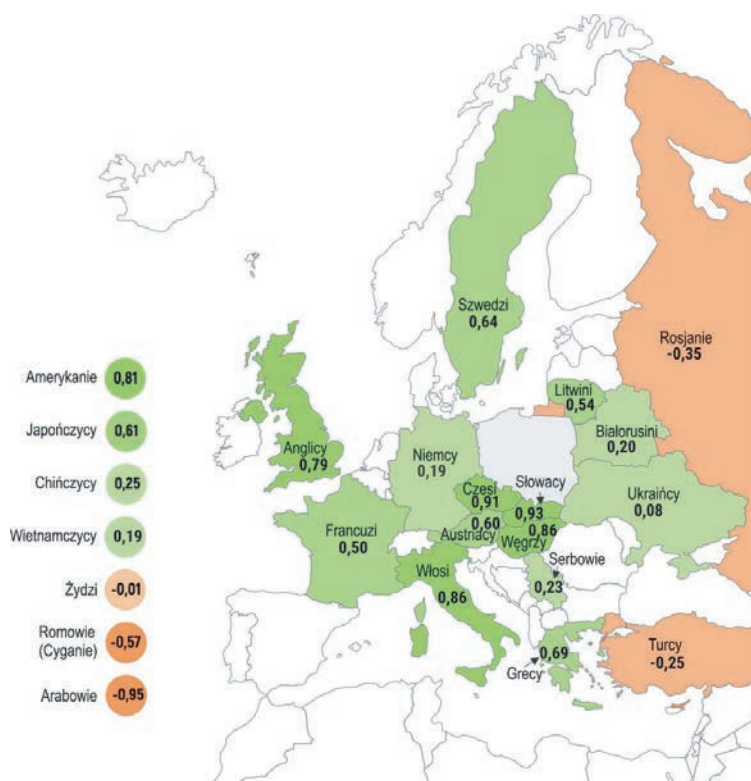
nadany nowy impet, podtrzymujący i wzmacniający wiarę i zaufanie do UE, oraz wiarygodność całego procesu rozszerzenia, z punktu widzenia regionu bałkańskiego.

6. Biorąc pod uwagę tragiczny bilans ubiegłorocznej konfrontacji zbrojnej pomiędzy Armenią i Azerbejdżanem oraz utrzymujące się napięcia w relacjach obu państw, popieramy apele społeczności międzynarodowej o wypracowanie trwałego i całościowego porozumienia pokojowego, mającego na celu stabilizację w regionie i przyszłe pojednanie. Podkreślamy pełne poparcie dla aktywności Grupy Mińskiej OBWE oraz zaangażowania osobistego przedstawiciela Przewodnictwa OBWE.

7. Dziękujemy Wszystkim aktywnie zaangażowanym na przestrzeni ostatnich 30 lat w działalność Grupy Wyszehradzkiej – widomego znaku, że jesteśmy sami w stanie zorganizować się w tej tak doświadczonej przez historię części Europy w sposób, który dla wielu innych państw wciąż pozostaje marzeniem.

/-/ Poseł Marek Kuchciński
Przewodniczący Komisji
Spraw Zagranicznych

Średnie ocen na skali sympatii–niechęci do wybranych narodów*

* Średnie mierzone na skali od -3 (maksymalna niechęć) do +3 (maksymalna sympatia)

Źródło: CBOS, *Stosunek do innych narodów*, „Komunikat z badań” 2020, nr 31.

Polacy największą sympatią darzą: Czechów, Włochów, Słowaków, Amerykanów, Węgrów, Hiszpanów i Chorwatów. Pozytywne nastawienie wobec nich wyraża mniej więcej sześciu na dziesięciu badanych, a niechęć deklaruje relatywnie niewielu. Podobnie jak w ubiegłych latach sympatia do innych nacji wyrażana była częściej niż negatywne nastawienie. Przeciętnie badani z sympatią odnosili się do 10 spośród 22 narodów i grup etnicznych uwzględnionych w sondażu, a negatywnie do 4. W tym roku zarejestrowaliśmy bardzo wyraźną poprawę nastawienia do prawie wszystkich narodów uwzględnionych w sondażu. Nastawienie do wielu z nich jest najlepsze w historii naszych badań. O rekordowo wysokim poziomie sympatii i zarazem najniższym poziomie niechęci możemy mówić w odniesieniu do: Białorusinów, Chorwatów, Czechów, Estończyków, Hiszpanów, Litwinów, Norwegów, Romów, Rumunów, Słowaków, Ukraińców oraz Węgrów. Jedną z nielicznych nacji, wobec której nie odnotowaliśmy statystycznie istotnej poprawy nastawienia, są Chińczycy. Zarejestrowaną w tym roku wyraźną poprawę nastawienia do innych narodów należy prawdopodobnie wiązać z pandemią koronawirusa, w obliczu której mniej istotne stały się podziały polityczne i narodowościowe, a wspólne trudne doświadczenia umocniły poczucie solidarności z innymi.

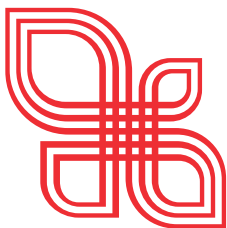
Replika tablicy upamiętniającej 30. rocznicę utworzenia Grupy Wyszehradzkiej

Material zebrano i opracowano na podstawie dokumentów
sporządzonych przez Sekretariat Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP
oraz Biuro Spraw Międzynarodowych Kancelarii Sejmu
w Gabinetie Przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP

Zdjęcia: Aleksander Zieliński, Łukasz Błasikiewicz, Marta Olejnik/Kancelaria Sejmu

ISBN 978-83-962308-0-5

Warszawa, czerwiec 2021 r.

Polish Presidency of the Visegrad Group
July 2020 – July 2021